

Korleis lage frodige beiter av gardsnær utmark

Ole Arnfinn Røysland, Rådgiver NLR Rogaland

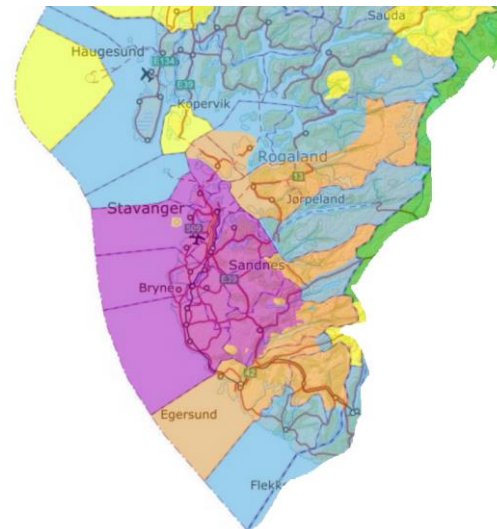
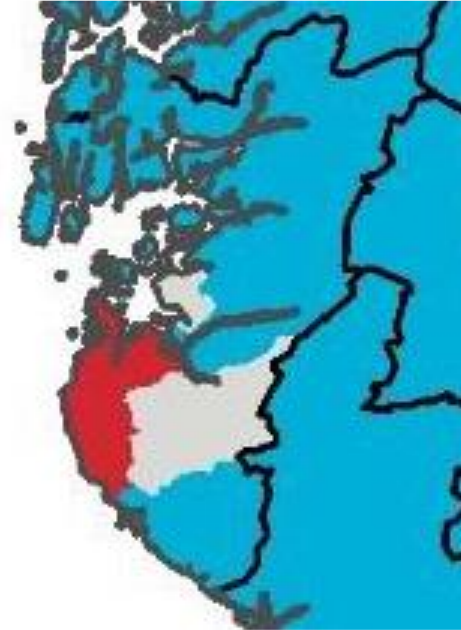
**Norsk
Landbruksrådgiving**

Fyrst litt om meg sjølv

- Kom til verda i 1990
- Bur i Bjerkreim
- Agronom frå Tomb Landbruksskule
- 5 år på NMBU (ÅS) Husdyrvitenskap/fôring
- 10 år som avløyser på ulike gardar
- Grovfôrrådgiver i NLR Rogaland med kontor på Særheim sidan hausten 2017
- Forpakter gard (145 vf sau og 7 Angus Kviger)

Rogaland er så mangt

- Rogaland er meir enn Jæren
 - 3 ulike soner for arealtilskudd
 - 4 ulike soner for distriktstilskudd mjølk

Beiter kan vere så mangt

**Dyrka mark er vintermat,
kupert terreng er sommermat**

ERIK AAS

HUSDYRLÆRE

ASCHEROU

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Beitebur for
registrering
av avling

Resultat

- 480 000 daa innmarksbeite
- Heva avling opp mot 800 kg TS/daa (frå 130 kg TS/daa)
- Gjennomsnitt for Dalaneregionen:
600 FEm/daa
(tilsvarer 3 rundballer/daa)
- Normavling dyrka mark 540 FEm/daa
- Beste ligg mellom 900 og 1 000 FEm/daa

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Kva må til får optimal avling i beite?

- Lys og varme
- Rett pH
- Næring
- Ikkje for blaudt
- Eventuelt isåing

Beiterydding i Vats – Foto: Anders W. Aune

Lys og varme – rydding av skog og kratt

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Rydding av skog og kratt - Stubbebehandling

Oppskrift:

1 del frostvæske

1 del glyfosat / Rondup

3 deler vatn

Evt. litt farge (konditorfarge eller liknande)

Spray på mellom barken og veden, då det er der
transporten til/frå rota skjer

Må utførast på fersk stubb. Dersom du venter
nokre dagar, kan ein skjæra av 5 cm for så å
behandle stubben.

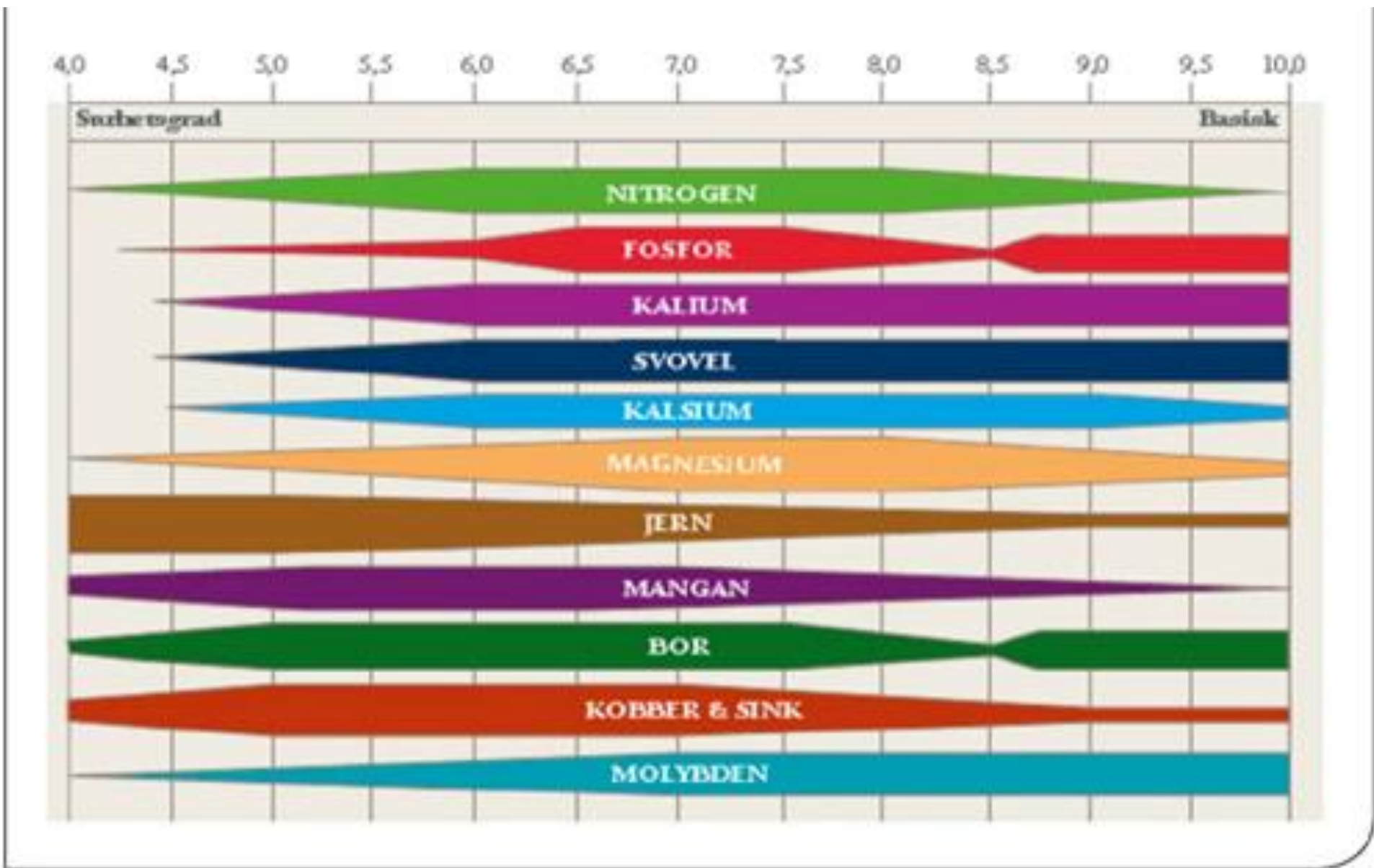

Kalking

- Kalke 2. år
- 350 kg/daa
- 10 hl skjellsand

Kalkspreder på 3-punkten

Mikrokalk frå miljøkalk rett i tankvogna

Kalk spredd med kalkvogn

Næring -> Gjødsling

- Husdyrgjødsel / fullgjødssel om våren
- 1 kg N/daa/veke
- 4 kg N tilsvarer 15 kg 27-0-0 eller 26 kg kalksalpeter

**Norsk
Landbruksrådgiving**

6. april

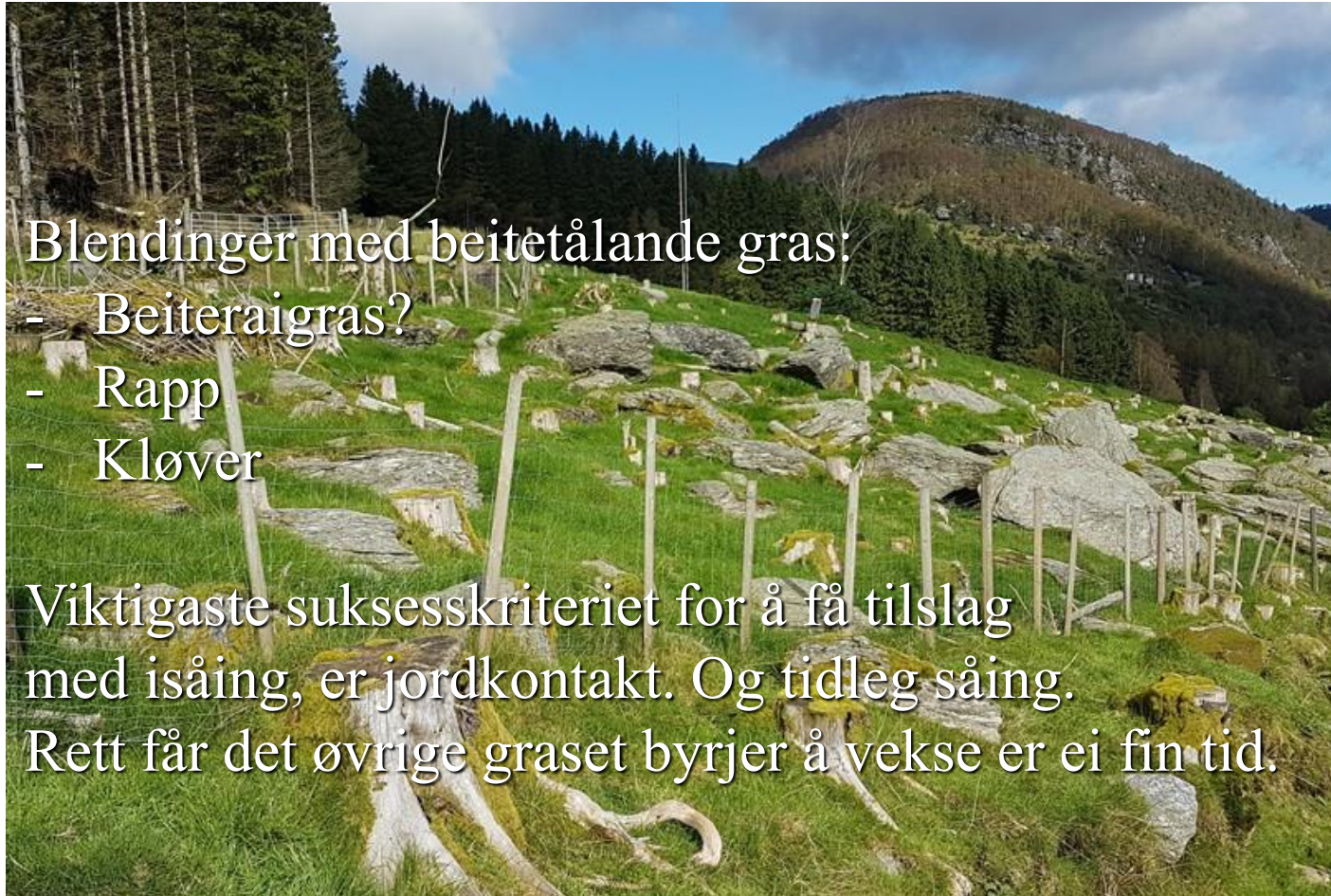
**Norsk
Landbruksrådgiving**

Isåing

Blendinger med beitetålande gras:

- Beiteraigras?
- Rapp
- Kløver

Viktigaste suksesskriteriet for å få tilslag med isåing, er jordkontakt. Og tidleg såing. Rett får det øvrige graset byrjer å vekse er ei fin tid.

- Sauene har ete det graset dei liker (rapp) og har late graset dei ikkje er så glad (Kvein, raudsvingel) i stå att

8. mai

**Norsk
Landbruksrådgiving**

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Overvintring

Norges
Landbruksforskning

Bruk augene

- Rapp
- Kvitkløver
- Kvein
- Raudsvingel
- Raigras

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Kva produserer beitet? Beitepress

- Tek utgangspunkt i eit gjennomsnittleg godt drevet beite: 600 FEm/daa/år

Periode	Produsert mengde:
Frå våren til starten av juni:	3,6 FEm/daa/dag
Juli – juli :	5,0 fem/daa/dag
Juli-aug:	4,6 FEm/daa/dag
Aug-sept:	3,2 Fem/daa/dag
Sept-okt:	1,6 Fem/daa/dag

Sau 90 kg:

Vedlikehold: 1 FEm/dag

Beiting +25%: 0,25 FEm/dag

Melkeproduksjon: 0,316 FEm/ 100 g

lammetilvekst

To lam, tilvekst 350 g/dag: 2,2 FEm/dag

Sum: 3,4 FEm/dag

Kva produserer beitet? Beitepress

Periode	Produsert mengde:
til starten av juni:	3,6 FEm/daa/dag
Juli – juli :	5,0 fem/daa/dag
Juli-aug:	4,6 FEm/daa/dag
Aug-sept:	3,2 Fem/daa/dag
Sept-okt:	1,6 Fem/daa/dag

- Sau frå våren: 3,4 FEm/dag
- 6 veker: beite er like viktig som mjølk.
- 8 veker: fullt utvikla drøvtyggarar
- Engelsk litteratur: Lam et om lag 4% av kroppsvekt kvar dag!
- Lam 20 kg: 0,8 kg TS/dag
- Lam 30 kg : 1,4 Kg TS/dag

Det viktigaste funnet:

- Sauer er høgare i rang enn lam, dermed har dei 1. prioritet ved knapphet på mat = redusert tilvekst på lam

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Potensialet i sauen er større enn me trur:

- Forøk med 5 sauer (NKS) – alle gjekk med 3 lam
- Snitt O-index 107
- Lamming 16-22 apr
- Gode beiter -> NB! Kubeiter -> smittefrie
- Haustvekt snitt 20/08 -> 55 kg ! !

Oppsummert

- Me vil ha yterike grasartar med breie blad (rapp, raigras og kløver)
- Desse treng god pH og god gjødsling
- Legg forholda til rette!!!

Kjennetegn på eit godt beite

- Lite ugras
- Lite halvgras
- Mykje raigras og/eller rapp

